

Ocena zgodności wyrobów

Streszczenie

W artykule, na przykładzie działalności Zakładu Badań Atestacyjnych Jednostki Certyfikującej ITG KOMAG w ostatnich 30 latach, przedstawiono jak zmieniło się podejście do oceny wyrobów, zwłaszcza tych, które były przeznaczone do stosowania w zakładach górniczych. Pokróćce omówiono transformację systemu oceny zgodności wyrobów, począwszy od systemu dopuszczania pewnych rodzajów wyrobów, poprzez krajowy system oceny zgodności i skończywszy na systemie europejskim, wynikającym z dyrektyw nowego podejścia oraz transformację zakresu oceny zgodności wyrobów poprzez uzyskiwanie uprawnień do wykonywania oceny wyrobów, które nie są przeznaczone do stosowania w zakładach górniczych.

Summary

Change in approach to assessment of products before their use in mining plants was presented on the example of activity of the Division of Attestation Tests, Certifying Body at the KOMAG Institute of Mining Technology within last 30 years. Transformation of the system for assessment of products conformity, from the system for approval of some products, through the Polish system for conformity assessment to the European system resulting from the Directive of new approach, was shortly discussed.

1. Wprowadzenie

Stosowanie maszyn, urządzeń i sprzętu w zakładach górniczych wiązało się zawsze z koniecznością uwzględnienia podczas ich projektowania i wytwarzania, wymagań bezpieczeństwa, które określono w ustanowionych przepisach prawnych i normach technicznych. Znaczenie i zakres przepisów prawnych oraz norm ulegało ciągłym zmianom, zmierzając do ujednoczenia wymagań dotyczących bezpieczeństwa stosowania maszyn i urządzeń, sprzętu oraz wymagań dotyczących oceny zgodności tych wyrobów, nadając im coraz większą rangę.

W okresie, kiedy wydawano pierwszy numer kwartalnika „Maszyny Górnicze”, wymagania dotyczące oceny zgodności wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych miały tylko rangę zarządzeń branżowych, a ich zakres stosowania był bardzo ograniczony. Wraz z upływem lat, zmianom ulegały regulacje prawne odnoszące się do oceny zgodności, by osiągnąć obecny stan spójności z ustanowionym we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Śledząc historię kwartalnika „Maszyny Górnicze” można dostrzec również proces zmian podejścia do oceny zgodności maszyn, urządzeń i sprzętu oraz dostosowywania się Instytutu Techniki Górniczej KOMAG do wykonywania zadań akredytowanej jednostki certyfikującej wyroby, z uprawnieniami notyfikacji w zakresie czterech dyrektyw.

2. Okres 1983 – 1989

W czasie, gdy podjęto decyzję o wydawaniu kwartalnika „Maszyny Górnicze”, Instytut Techniki Górniczej KOMAG kontynuował działalność w zakresie badań i oceny wymaganego poziomu bezpieczeństwa maszyn i elementów urządzeń wyciągowych z jazdą ludzi, przed ich oddaniem do ruchu w zakładzie górniczym. Działalność ta była prowadzona w Zespole Atestacji Maszyn Wyciągowych, na podstawie Zarządzenia nr 3 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 6 kwietnia 1971 r. w sprawie dopuszczania do eksploatacji w podziemnych zakładach górniczych typów maszyn i elementów urządzeń wyciągowych przeznaczonych do jazdy ludzi szybami – obowiązującego od 1 stycznia 1970 r. w stosunku do wyrobów wymienionych w załączniku nr 1.

Celem badań i oceny, nazywanych atestacją, było wykazanie zgodności budowy i działania maszyn wyciągowych z warunkami i wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach oraz w normach branżowych. Podstawowymi dokumentami, przewidzianymi do obowiązkowego stosowania przy konstruowaniu i ocenie zgodności maszyn, urządzeń i sprzętu, były:

- Zarządzenie nr 38 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 10 października 1973 r. (znak: DG 8859/73), wprowadzające w życie „Szczegółowe przepisy w sprawie prowadzenia ruchu i gospodarki złożem w podziemnych zakładach górniczych wydobywa-

jących węgiel kamienny i brunatny” – obowiązujące od 1 stycznia 1974 r., zmienione w 1979 r. oraz w 1983 r.

- Zarządzenie nr 9 Ministra Hutnictwa z dnia 16 lipca 1979 r. w sprawie prowadzenia ruchu i gospodarki złożem w podziemnych zakładach górniczych resortu hutnictwa wprowadzające „Szczegółowe przepisy w sprawie prowadzenia ruchu i gospodarki złożem w podziemnych zakładach górniczych resortu hutnictwa” stanowiące załącznik do zarządzenia - obowiązujące od 1 stycznia 1980 r.
- Zarządzenie nr 14 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28 czerwca 1984 r. (znak: GW-2/2523/84), wprowadzające w życie „Szczegółowe przepisy prowadzenia ruchu i gospodarki złożem w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny i brunatny” – obowiązujące od 1 listopada 1984 r.
- Zarządzenie nr 37 Ministerstwa Przemysłu z dnia 13 stycznia 1989 r. w sprawie dopuszczania maszyn i urządzeń do stosowania w podziemnych wyrobiskach górniczych - obowiązujące od 13 stycznia 1989 r., zmienione Zarządzeniem Nr 29 z dnia 29 sierpnia 1990 r. i Zarządzeniem Nr 7 z dnia 29 marca 1991 r.

W zależności od: przedmiotu oceny, zakresu, etapu eksploatacji maszyn i urządzeń, Zespół Atestacji Maszyn Wyciągowych wydawał następujące dokumenty:

1. Opinie atestacyjne (rys. 1), których celem było przeprowadzenie oceny zgodności z: obowiązującymi przepisami wymienionymi powyżej, ogólnymi zasadami budowy maszyn, dokumentacją techniczną, uwzględniającymi wieloletnie doświadczenie eksploatacyjne wyrobów podobnych.

Opinie atestacyjne zawierały wnioski dotyczące:

- zastosowania procedury dopuszczenia do stosowania, parametrów technicznych, ograniczeń eksploatacyjnych, konieczności wprowadzenia zmian ze względu na wymagania przepisów oraz przeprowadzenia dodatkowych obliczeń, składu dokumentacji dopuszczeniowej, uczestnictwa personelu Zespołu Atestacji Maszyn Wyciągowych w potwierdzeniu rzeczywistych parametrów zastosowanych podzespołów.

2. Wstępne opinie atestacyjne (rys. 2), których celem było przeprowadzenie oceny zgodności maszyn, urządzeń charakteryzujących się nowatorskimi rozwiązaniami technicznymi, których własności nie można było potwierdzić wieloletnimi doświadczeniami eksploatacyjnymi wyrobów podobnych.

Z tego właśnie powodu, wstępne opinie atestacyjne zawierały wnioski o zastosowanie procedury dopuszczenia do próbnej eksploatacji.

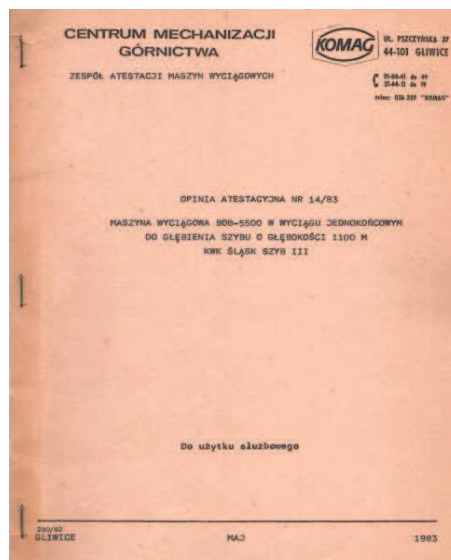
3. Oświadczenia, które stanowiły dokumenty oceny zgodności urządzeń, oceny zgodności zmian w urządzeniach będących podzespołami maszyn

wyciągowych dopuszczonych do stosowania. Kryteriami oceny były: parametry techniczne, kompatybilność wbudowania, poprawa eksploatacji maszyn wyciągowych.

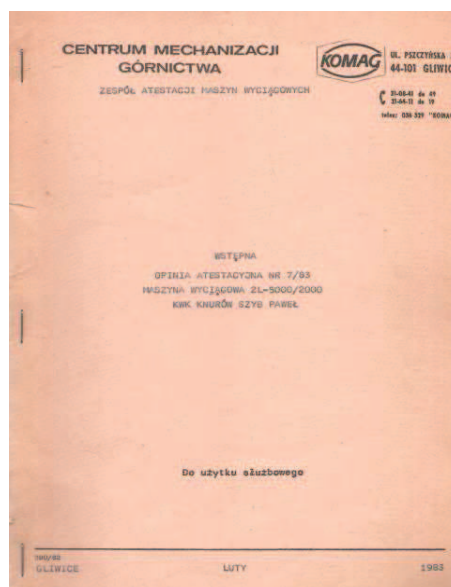
Wnioski oświadczeń dotyczyły: przydatności urządzenia, warunków włączenia w maszynę, warunków stosowania, zawartości dokumentacji technicznej.

4. Załączniki do kart regulacji, które były sprawozdaniami z badań parametrów technicznych, decydujących o bezpieczeństwie maszyny, wykonywanych na obiekcie rzeczywistym.

Przeprowadzone procesy oceny zgodności charakteryzowały się tym, że wydane dokumenty tylko potwierdzały spełnienie wymagań branżowych dokumentów odniesienia, którymi były zarządzenia odpowiedniego ministra nadzorującego podmiot gospodarczy stosujący maszyny będące przedmiotem oceny zgodności.

Rys. 1. Opinia atestacyjna

Rys.2. Wstępna opinia atestacyjna

Nie istniały normy branżowe zawierające wymagania bezpieczeństwa, które powinny spełniać maszyny wyciągowe, ich układy zasilania i sterowania oraz podzespoły. Wydawane dokumenty oceny zgodności podkreślały także, że gwarantem prawidłowo przeprowadzonej oceny zgodności były kompetencje personelu potwierdzone zdobytym wcześniej doświadczeniem zawodowym przy projektowaniu i konstruowaniu maszyn, ich badaniu i eksploatacji w ruchu zakładu górniczego oraz uznanie dorobku i rangi Instytutu Techniki Górniczej KOMAG. Uznanie dorobku i ranga Instytutu decydowały także, że naturalną rzeczą dla personelu było zachowywanie bezstronności i poufności w czasie przeprowadzania oceny zgodności.

3. Okres 1989 – 1995

Zarządzenie nr 37 Ministerstwa Przemysłu z dnia 13 stycznia 1989 r. w sprawie dopuszczania maszyn i urządzeń do stosowania w podziemnych wyrobiskach górniczych, rozszerzyło wymóg dopuszczenia na pozostałe maszyny i urządzenia stosowane w podziemnych wyrobiskach zakładów górniczych. W związku z tym w Instytucie Techniki Górniczej KOMAG rozpoczęto prace organizacyjne mające na celu rozszerzenie zakresu badań i oceny wszystkich maszyn i urządzeń stosowanych w zakładach górniczych, wykorzystując doświadczenia Zespołu Atestacji Maszyn Wyciągowych. W ten sposób stworzono nową strukturę organizacyjną pod nazwą Zakład Badań Atestacyjnych, zadaniem której była ocena zgodności: maszyn wyciągowych, kombajnów ścianowych, przenośników zgrzeblowych, strugów węglowych, przenośników taśmowych, wentylatorów lutniowych, odpylaczy suchych i mokrych, kombajnów chodnikowych, ładowarek gaśnicowych, wozów i manipulatorów wiertniczych, kolejek linowych podwieszonych i spągowych, kołowrotów i ciągników linowych, wiertarek obrotowo-udarowych i młotów hydraulicznych, agregatów hydraulicznych, pomp wirnikowych do wody, silników hydraulicznych, lokomotyw górniczych spalinowych, strumiennic powietrznych oraz wyposażenia elektrycznego maszyn i urządzeń górniczych.

Kompetencje Zakładu Badań Atestacyjnych zostały uznane za wystarczające i Zarządzeniem nr 7 Ministra Przemysłu z dnia 29 marca 1991 r. Zakład Badań Atestacyjnych uzyskał uprawnienia do przeprowadzania oceny zgodności ww. maszyn.

Realizując wymagania ww. Zarządzenia nr 37 Ministra Przemysłu, Zakład Badań Atestacyjnych wydawał dokumenty, które nazywały się: „Orzeczeniami Atestacyjnymi”, „Wstępnyymi Orzeczeniami Atestacyjnymi”. Procedury oceny były identyczne jak procedury oceny omówione w rozdziale II, i w związku z tym przebieg oceny, cele, zapisy, dokumenty odniesienia były

identyczne, jak przy opracowywaniu opinii atestacyjnych.

Producenci i użytkownicy maszyn i urządzeń zwracali się także z wnioskami o ocenę wyrobów, które nie podlegały ocenie obowiązkowej i konieczności dopuszczania do stosowania, w związku z czym Zakład Badań Atestacyjnych przeprowadzał ocenę zgodności w obszarze dobrowolnym i wydawał dokument pod nazwą „Opinia”. Dokument ten, w punktach: „Cel oceny” oraz „Wnioski z oceny”, zawierał zapisy, że wyrób spełnia wymagania bezpieczeństwa i nie podlega procedurze dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych.

W dalszym ciągu, w tym okresie oceny zgodności, kryteriami oceny były branżowe dokumenty odniesienia: szczegółowe przepisy prowadzenia ruchu i gospodarki złożem w podziemnych zakładach górniczych, wytyczne budowy maszyn górniczych dołowych w zakresie BHP, wymagania i wytyczne konstruowania oraz prowadzenia badań laboratoryjnych i prób eksploatacyjnych. Zmiany proceduralne i systemowe wprowadziło rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1994 r. w sprawie dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych maszyn, urządzeń i materiałów oraz środków strzałowych i sprzętu strzałowego (Dz. U. Nr 92, poz. 434) nadając jeszcze wyższą rangę procesom oceny zgodności wyrobów oraz procesom dopuszczenia do stosowania. Najważniejsze zmiany polegały na:

- wprowadzeniu obowiązku posiadania procedur badawczych przez jednostkę przeprowadzającą ocenę zgodności,
- uzgodnieniu procedur badawczych między jednostkami przeprowadzającymi oceny tych samych wyrobów,
- wprowadzaniu, w kryteriach odniesienia, opracowywanych na bieżąco norm branżowych oraz istniejących norm krajowych,
- wykorzystywaniu badań laboratoryjnych,
- przekazaniu prawa do dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych, Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, który wydawał dokument w postaci decyzji.

Instytut Techniki Górniczej KOMAG dostosował się do zwiększonych wymagań poprzez: rozbudowę stanowisk badawczych laboratoriów, zakup przyrządów pomiarowych do badań eksploatacyjnych, rozszerzenie możliwości badawczych, opracowywanie nowych norm, wydzielenie Zakładu Badań Atestacyjnych i Laboratorium Badań, ze wspólnej struktury organizacyjnej.

W omawianym okresie Zakład Badań Atestacyjnych wydawał następujące dokumenty:

1. Opinie atestacyjne (rys. 3), których przedmiotem były maszyny i urządzenia, objęte obowiązkowym trybem dopuszczania do stosowania w zakładach

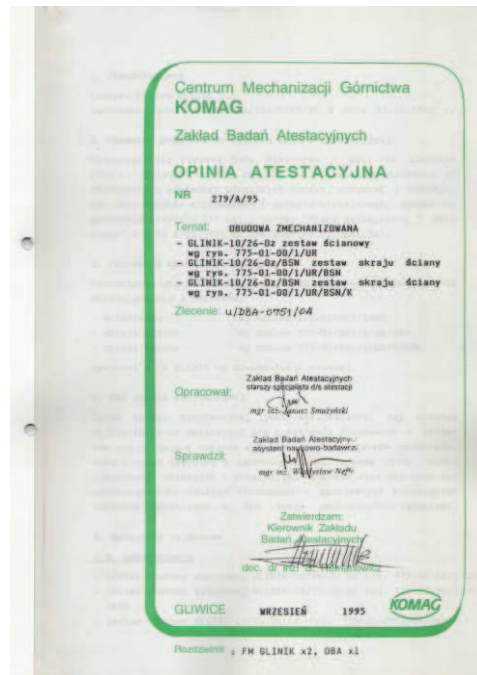
górnictwa, przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Celem opinii atestacyjnej było stwierdzenie, czy jednoznacznie zidentyfikowany wyrób spełnia wymagania obowiązujących przepisów, norm, zasad techniki w zakresie bezpieczeństwa pracy, funkcjonalności działania i wymagań technicznych oraz stwierdzenie, czy może być dopuszczony do stałego stosowania w zakładach górniczych.

Wszystkie wydawane opinie atestacyjne posiadały jednolitą szatę graficzną oraz zapisy dotyczące:

- zlecniodawcy,
- formalnej podstawy do wydawania opinii atestacyjnej,
- przedmiotu opinii atestacyjnej,
- celu opinii atestacyjnej,
- materiałów wejściowych (dokumentacja zlecniodawcy, obowiązujące przepisy i normy, zasady techniki),
- opisu technicznego – charakterystyki technicznej,
- zakresu wykonywanych prac dla opracowania opinii atestacyjnej,
- wyników badań i analiz,
- uwag i zaleceń,
- składu dokumentacji technicznej, niezbędnej do wydania dopuszczenia do stosowania,
- stwierdzeń końcowych, odnoszących się do stawianego celu opinii atestacyjnej.

2. Opinie techniczne (rys. 4), których przedmiotem były maszyny i urządzenia nie objęte obowiązkowym trybem dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych. Celem opinii technicznej było stwierdzenie, czy jednoznacznie zidentyfikowany wyrób spełnia wymagania obowiązujących przepisów, norm, zasad techniki w zakresie bezpieczeństwa i funkcjonalności działania oraz czy spełnia warunki do stałego stosowania w zakładzie górniczym lub czy może być wbudowany do maszyn, urządzeń posiadających dopuszczenie do stałego stosowania w zakładzie górniczym.

Procedury oceny zgodności tego typu wyrobów, szata graficzna opinii technicznych, zawartość opinii, zapisy, różniły się tylko w stopniu identyfikującym odmienne cele i potrzeby zlecniodawcy.

Rys.3. Opinia atestacyjna

Rys.4. Opinia techniczna

Opisane powyżej zmiany proceduralne i systemowe spowodowały, że wprowadzono także zasadę nadzoru Zakładu Badań Atestacyjnych przez Wyższy Urząd Górniczy, która nie była przewidziana do stosowania w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1994 r. W ten właśnie sposób Zakład Badań Atestacyjnych był okresowo kontrolowany (audytowany), a w czasie kontroli sprawdzano: procedury badawcze, kompetencje personelu, możliwości badawcze laboratoriów, bezstronność, poufność. Wszystkie opracowane opinie techniczne były wysyłane do Wyższego Urzędu Górniczego i tam weryfikowane ze względu na przedmiot oceny,

kwalifikację celu oceny, wyników badań i analiz, stwierdzeń.

W rozpatrywanym okresie działania Zakład Badań Atestacyjnych był jedyną jednostką w branży górnictwa, która posiadała personel i procedury umożliwiające kompleksową ocenę maszyn i urządzeń, obejmującą wyposażenie mechaniczne i elektryczne, co było doceniane przez zleceniodawców. Możliwości badawcze laboratoriów badań, posiadany własny sprzęt pomiarowy sprawiały, że Zakład Badań Atestacyjnych był jedyną jednostką atestującą pewne rodzaje maszyn i urządzeń górniczych. W wielu przypadkach, mimo zwiększanych sukcesywnie możliwości badawczych w laboratoria, wymagania związane z oceną maszyn i urządzeń były większe, i dlatego Zakład Badań Atestacyjnych posiadał własny sprzęt pomiarowy oraz procedury nadzoru nad nim, w celu kompleksowej oceny maszyn i urządzeń.

W 1994 roku wydano normę PN-EN 45011 oraz stworzono w Polsce procedury akredytacji jednostek certyfikujących wyroby. W związku z tym, Zakład Badań Atestacyjnych rozpoczął wdrażanie systemu zarządzania zgodnego z ww. normą, w celu uzyskania akredytacji w Polskim Centrum Badań i Certyfikacji, krajowej jednostce organizacyjnej odpowiedzialnej za akredytację laboratoriów badawczych i jednostek certyfikujących.

Uprawnienia akredytowanej jednostki certyfikującej w krajowym systemie certyfikacji wyrobów, Zakład Badań Atestacyjnych otrzymał 10 listopada 1995 r. – Certyfikat Akredytacji Nr AC 023.

4. Okres 1995 – 2002

Uzyskane uprawnienia akredytowanej jednostki certyfikującej wyroby w zakresie maszyn, urządzeń, sprzętu, urządzeń elektrycznych przewidzianych do stosowania w zakładach górniczych, nie doprowadziły do zasadniczych zmian w działalności Zakładu Badań Atestacyjnych. W dalszym ciągu ocena zgodności wyrobów była prowadzona jako atestacja, a wydawane dokumenty stanowiły załączniki do wniosków o dopuszczenie do stosowania, składanych przez producentów do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1994 r. zawierało Załącznik nr 2 „Wykaz maszyn, urządzeń i materiałów, które wymagają dopuszczenia do stosowania w zakładach górniczych, do czasu uzyskania certyfikatu na znak bezpieczeństwa, zgodnie z przepisami o badaniach i certyfikacji”, w którym wyszczególniono 12 typów maszyn i urządzeń, dla których decyzja o dopuszczeniu do stosowania związana była z certyfikatem bezpieczeństwa, zamiast opinii atestacyjnej.

W zarządzeniu Dyrektora Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji, z dnia 28 marca 1997 r.,

w ustalonym wykazie wyrobów podlegających obowiązkowi zgłoszenia do certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem, wymienione były tylko wentylatory górnicze (Monitor Polski Nr 22, poz. 215).

Wyżej wymienione dokumenty spowodowały, że producenci wentylatorów górniczych zwracali się z wnioskami o certyfikację swoich wyrobów, a Zakład Badań Atestacyjnych rozpoczął swoją roboczą działalność, jako akredytowana jednostka certyfikująca.

Pierwszy certyfikat był wydany przez Zakład Badań Atestacyjnych w dniu 12 czerwca 2000 r. (rys. 5) w ramach dobrowolnego procesu oceny zgodności zestawu kruszącego.

Rys.5. Pierwszy Certyfikat wydany przez Zakład Badań Atestacyjnych

Ocena zgodności nie dotyczyła wyrobu przewidzianego do stosowania w zakładach górniczych i dlatego nie podlegał on obowiązkowi dopuszczania do stosowania na podstawie decyzji Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, W ten sposób dla producenta certyfikat był jedynym dokumentem potwierdzającym spełnienie wymagań bezpieczeństwa.

W omawianym okresie działalności, Zakład Badań Atestacyjnych, zgodnie z ustaleniami dokumentów systemowych, był zobowiązany do publikowania m.in. w „Maszynach Górniczych” wykazu wydanych certyfikatów, spełniając w ten sposób wymagania pkt. 4.8.1 normy PN-EN 45011: „jednostka certyfikująca powinna zapewniać, uaktualniać w regularnych odstępach czasu i udostępniać na życzenie (za pomocą publikacji, mediów elektronicznych lub innych środków) spisu certyfikowanych wyrobów i ich dostawców”.

W ten właśnie sposób, kwartalnik „Maszyny Górnicze”, pełniąc funkcję rozpowszechniania wyżej wymienionych informacji, pozwalał na spełnienie wymagań systemowych jednostki certyfikującej.

5. Okres 2002 – 2004

Przygotowania do akcesji Polski do Unii Europejskiej spowodowały także, że zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych maszyn, urządzeń, materiałów oraz środków strażowych i sprzętu strażowego (Dz. U. Nr 125, poz. 1064), którego §3 zawierał wymagania, aby decyzja o dopuszczeniu wyrobu do stosowania w zakładach górniczych była wydawana po przedstawieniu certyfikatu zgodności, uzyskanego dla danego wyrobu w trybie certyfikacji obowiązkowej lub dobrowolnej, przewidzianym w przepisach ustawy o badaniach i certyfikacji.

Wyżej wymienione rozporządzenie doceniło kompetencje jednostek certyfikujących akredytowanych już wówczas przez Polskie Centrum Akredytacji, i w ten sposób system zarządzania, zgodny z normą PN-EN 45011, utrzymywany w Zakładzie Badań Atestacyjnych od 1995 roku okazał się przydatny i celowy.

6. Okres od 2004

Integracja Polski z Unią Europejską spowodowała, że zostały przyjęte wszystkie procedury oceny wyrobów na zgodność z wymaganiami zasadniczymi.

Uprawnienia Zakładu Badań Atestacyjnych jako akredytowanej jednostki certyfikującej, ze względu na zakres akredytacji, umożliwiły także uzyskanie statusu jednostki notyfikowanej nr 1456 do realizacji zadań określonych w dyrektywach:

1. 2006/42/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn, zmieniająca dyrektywę 95/16/WE (MD) [1],
2. 94/9/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 marca 1994 r. w sprawie ujednolicenia przepisów prawnych państw członkowskich, dotyczących urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX) [2],
3. 2006/95/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich, odnoszących się do sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia (LVD) [3].

Uzyskane uprawnienia zapewniły kontynuację działalności w zakresie oceny zgodności wyrobów

przeznaczonych głównie do stosowania w zakładach górniczych, która została rozpoczęta w roku 1971, początkowo tylko w odniesieniu do maszyn wyciągowych górniczych wyciągów szybowych.

Zakład Badań Atestacyjnych uczestniczy także w ocenie zgodności wyrobów, które na podstawie Art. 113 Ustawy „Prawo Geologiczne i Górnicze” podlegają w dalszym ciągu procedurze dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych, na podstawie decyzji Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Zwiększające się możliwości badawcze laboratoriów akredytowanych Instytutu Techniki Górniczej KOMAG pozwoliły na rozszerzenie zakresu akredytacji i uzyskanie statusu jednostki notyfikowanej w odniesieniu do dyrektywy:

4. 2009/48/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek (TOYS) [4].

Realizacja celów jakościowych, wynikająca z potrzeb rozwoju świadczonych usług, doprowadziła do wdrożenia systemu zarządzania zgodnego z normą PN-EN ISO/IEC-17021:2007 i uzyskania akredytacji, jako jednostka certyfikująca systemy zarządzania. Zakład Badań Atestacyjnych Jednostka Certyfikująca otrzymał Certyfikat Akredytacji Nr AC 169 w dniu 25 czerwca 2012 r.

Aktualnie Zakład Badań Atestacyjnych Jednostka Certyfikująca wydaje następujące dokumenty w europejskim i krajowym systemie oceny zgodności:

- certyfikaty systemu zarządzania,
 - certyfikaty badania typu WE (rys. 5),
 - certyfikaty zgodności,
 - certyfikaty uprawniające do oznaczania wyrobów znakiem bezpieczeństwa,
 - zaświadczenia o przechowywaniu dokumentacji technicznej,
 - powiadomienia o zapewnieniu jakości,
 - zaświadczenia o zgodności
- oraz w krajowym systemie oceny wyrobów podlegających procedurze dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych:
- wyniki badań (rys. 6),
 - opinie (rys. 7),

Rys.6. Certyfikat badania typu WE

Rys.7. Wyniki badań

7. Podsumowanie

Procesy oceny zgodności wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych należały zawsze do statutowych zadań Instytutu Techniki Górniczej KOMAG. Zmieniające się przepisy związane z oceną zgodności powodowały ciągłe zmiany organizacyjne, kompetencyjne wyodrębnionych komórek organizacyjnych, wyznaczonych do realizacji procesów oceny.

Instytut Techniki Górniczej KOMAG z odpowiednim wyprzedzeniem reagował na wymagania przepisów dotyczących oceny zgodności, w każdym okresie swojej działalności, co pozwoliło na pełne uczestniczenie w procesach stanowienia przepisów i norm z tego okresu, także w zakresie wyrobów, które nie są przeznaczone do stosowania w zakładach górniczych.

Literatura

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 157/8 z 9.06.2006 r., Tom 49, str. 24-86.
2. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 144; Rozdział 13 Tom 013 P, str. 144-172.
3. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 374 z 27.12.2006 r., str. 10-19.
4. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 170 z 30 czerwca 2009 r. Tom 52.

W artykule wykorzystano skany dokumentów atestacyjnych i certyfikacyjnych znajdujące się w archiwum ITG KOMAG.

Artykuł wpłynął do redakcji w czerwcu 2013 r.